

عاملی: هوش مصنوعی موازنه نوین قدرت جهانی است

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره تأثیر هوش مصنوعی بر امنیت کشورها گفت: هوش مصنوعی موازنه نوینی را در نظام قدرت جهانی ایجاد کرده است.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره تأثیر هوش مصنوعی بر امنیت کشورها گفت: هوش مصنوعی موازنه نوینی را در نظام قدرت جهانی ایجاد کرده است.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از شورای عالی انقلاب فرهنگی، سعیدرضا عاملی، عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و مسئول تدوین سند ملی هوش مصنوعی، به تبیین جایگاه راهبردی هوش مصنوعی در تحول معادلات قدرت جهانی، ابعاد نوین امنیت ملی و ضرورت سرمایه گذاری کلان و اولویت دار کشور در این عرصه پرداخت.

وی ضمن تشریح کاربری دوگانه این فناوری در منازعات اخیر منطقه، جزئیات سند ملی هوش مصنوعی و اولویت های پیش روی کشور را برای دستیابی به جایگاه ده قدرت برتر این حوزه، به تفصیل بیان کرد.

عاملی، در ابتدای سخنان خود، ضمن تبریک روز خبرنگار به جامعه رسانه ای کشور، این حرفه را فراتر از یک شغل و به مثابه یک سبک زندگی توصیف کرد.

وی با ستایش از نقش خبرنگاران در ارتقای دانش اجتماعی و ایجاد شفافیت، آنان را نظام هشدار دهنده کشور در برابر مسائل اجتماعی خواند و این حرفه را یکی از مشاغل شریف و برگزیده دانست.

هوش مصنوعی؛ شاخص نوین قدرت و بازتعریف مؤلفه های امنیت ملی

وی در پاسخ به پرسشی درباره تأثیر هوش مصنوعی بر امنیت کشورها، این فناوری را عاملی بنیادین در تغییر موازنه قدرت جهانی معرفی و تصریح کرد: واقعیت آن است که هوش مصنوعی، امروز موازنه نوینی را در نظام قدرت جهانی ایجاد کرده است. به عبارت دیگر، یکی از ابرشاخص های موجود برای سنجش اینکه یک کشور قدرتمند، نیمه قدرتمند یا ضعیف محسوب می شود، توانمندی های آن در حوزه هوش مصنوعی است. در حوزه امنیت ملی نیز، بی تردید یکی از لایه های بسیار مهمی که امروز باید مورد توجه قرار گیرد، لایه ظرفیت های هوش مصنوعی برای تأمین امنیت و همچنین مقابله با تهدیدات ضدامنیتی در عرصه ملی است.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی افزود: اگر جهان را به دو دوره قبل و بعد از هوش مصنوعی تقسیم کنیم، باید اذعان داشت که پس از ظهور این فناوری و با ابرظرفیت ها و زیرساخت هایی که ایجاد کرده، بسیاری از شاخص های پیشین بازتعریف شده اند. شاید یکی از مهم ترین مفاهیمی که مورد بازتعریف قرار گرفته، سواد باشد. امروز، باسواد و بی سواد بر مبنای سواد هوش مصنوعی معنا می یابد. این تحول حتی در حوزه های تخصصی نیز مشهود است؛ برای مثال، در نظام پزشکی، هوش مصنوعی تأثیرات بسیار گسترده ای در زمینه رادیولوژی مداخله ای به وجود آورده و اساساً تمامی فرآیندها و عملیات پزشکی بر پایه ظرفیت های هوشمند صورت می پذیرد.

کاربری دوگانه هوش مصنوعی در منازعات: از هدف گیری دقیق تا ابزار نیرنگ و کشتار

عاملی با اشاره به درگیری های اخیر منطقه، ماهیت دوگانه این فناوری را این گونه تشریح کرد: در جنگ دوازده روزه اخیر نیز، از سوی جمهوری اسلامی ایران قابلیت هایی به کار گرفته شد که متکی بر هوش مصنوعی بود. بدون شک، ناوگان موشکی جمهوری اسلامی ایران، در هدف گیری مکان ها، ایجاد چرخش در مسیر حرکت و انتخاب اهداف بر مبنای تراکم های جمعیتی، از ظرفیت های هوش مصنوعی بهره برده است. لیکن متأسفانه باید اذعان کرد که هوش مصنوعی، همانند هوش انسانی، دارای دو وجه خیر و نیرنگ است. این فناوری هم می تواند ظرفیتی برای تأمین امنیت، سلامت و تسهیل زندگی مردم و تحقق حکمرانی بهتر و دقیق تر باشد و هم می تواند به ابزاری برای نیرنگ علیه بشریت بدل شود.

وی در ادامه به تشریح بهره برداری رژیم صهیونیستی از سامانه های هوشمند در جنگ غزه پرداخت و گفت: متأسفانه رژیم غاصب صهیونیستی در جنگ غزه، آزمایش هایی را به انجام رساند که متعاقباً در درگیری دوازده روزه نیز از نتایج آن بهره برداری

کرد و سه سامانه هوشمند را در غزه به کار گرفت، سامانه «لاوندِر» (Lavender) یکی از آنها بود، این سامانه با شناسایی تراکم جمعیتی و شبکه های ارتباطی مرتبط با حماس، در همان هفته نخست جنگ، زمینه شهادت نزدیک به ۷۰۰۰ نفر از ۱۲۰۰ خانواده مرتبط با این جنبش را فراهم آورد.

وی ادامه داد: سامانه دوم «گاسپل» (Gospel) است، بر مبنای این سامانه، مکان هایی با اهمیت راهبردی شناسایی می شوند. برای مثال، هدف قرار دادن یک آپارتمان خاص در طبقه ای مشخص از یک ساختمان بیست طبقه، بر اساس شناسایی صورت گرفته توسط سامانه گاسپل انجام می شود. سامانه «پدر کجاست» (Where's Daddy) سامانه بعدی است، در نهایت، با استفاده از این سامانه و بر اساس موقعیت های مکانی شناسایی شده از طریق تلفن همراه، دستور عملیات صادر شده و فرد یا جمعیت مورد نظر هدف قرار می گیرد.

سند ملی هوش مصنوعی: وضعیت فعلی و ساختارهای اجرایی

عاملی در خصوص سند ملی هوش مصنوعی توضیح داد: این سند، محصول سه سال مطالعه و همکاری بین دستگاهی، به ویژه با معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و وزارت ارتباطات، بوده است. سند مذکور در جلسه ۹۰۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و در تاریخ ۲۳ خردادماه ۱۴۰۳ ابلاغ گردید. این سند به راستی یکی از محصولات موفق در تجربه سندنگاری کشور و بسیار منسجم است.

وی در مورد سازوکارهای اجرایی آن افزود: «در ماده ۷ سند، که به اجرایی سازی آن اختصاص دارد، دو ساختار حکمرانی پیش بینی شده است: نخست، شورای راهبردی سازمان ملی هوش مصنوعی به ریاست رئیس جمهور (که این مسئولیت به معاون اول رئیس جمهور تفویض شده است) و دیگری سازمان ملی هوش مصنوعی است که جلسات شورای راهبردی آن تشکیل شده و در حال مسیریابی های کلان است.

اولویت های راهبردی پیش رو: ضرورت سرمایه گذاری کلان در ابررایانه ها و مراکز داده

این عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی با تأکید بر لزوم اقدامات بزرگ برای تحقق اهداف سند، اظهار داشت: برای نیل به انتظارات پیش بینی شده در سند ملی هوش مصنوعی، باید اقدامات بزرگی صورت پذیرد. یکی از این اقدامات، لزوم سرمایه گذاری جدی برای ایجاد زیرساخت های اصلی هوش مصنوعی است. برای مثال، ما باید به ابررایانه هایی با قدرت پردازشگری بالا در مقیاس پتافلاپس و بالاتر دست یابیم. در حال حاضر، ایران در میان سی کشور نخست جهان از این منظر قرار دارد؛ لیکن انتظار رهبر معظم انقلاب آن است که در زمره ده کشور برتر جهان قرار گیریم. ابررایانه هایی در جهان با ظرفیت بیش از سه اگزا فلاپس وجود دارند که قادرند در هر ثانیه، ۱۸ میلیارد عملیات پردازشی انجام دهند.

وی با اشاره به جزئیات سند ملی هوش مصنوعی تصریح کرد: در ماده ۲ این سند، شاخص های کلیدی مشخص شده است. بر اساس ۷ هدف راهبردی، نزدیک به ۲۸ شاخص کاملاً کمی و قابل اندازه گیری تعریف شده است. به گفته دکتر عاملی، این شاخص ها به طور دقیق مشخص می کنند که برای مثال، نسبت ظرفیت داده ای کشور به ظرفیت پردازشی آن باید به چه میزانی برسد.

وی با اشاره به اولویت های مشخص شده در سند، افزود: در ماده ۵ سند، اولویت های گروه "الف" و "ب" با ۱۷ اولویت در هر گروه مشخص شده است که این اولویت ها مسیری خطی ندارند و بر اقدامات فوری و مهم تمرکز دارند. برای مثال، در حوزه مراکز داده، بزرگترین مرکز داده ما با حدود ۳۰۰ رک در فضایی بالغ بر شش هزار متر مربع احداث شده است. این در حالی است که چین مرکزی با مساحت ۹۳۰ هزار متر مربع با ظرفیت ۲۵۰ هزار رک و آمریکا مرکزی با ۷۰۰ هزار متر مربع در اختیار دارند. به عقیده اینجانب، امروز در نظام بودجه ریزی کشور، باید بودجه های دارای اولویت نخست به این حوزه اختصاص یابد. هرچند به دلیل شرایط تحریم و مسائل خاص کشور، همواره با فوریت های بودجه ای مواجه هستیم، اما حتی در دشوارترین شرایط نیز باید بهترین امکانات برای توسعه ظرفیت های هوش مصنوعی فراهم شود.

عاملی در پایان نتیجه گیری کرد: امروز، حکمرانی سالم، صالح، فراگیر، عادلانه و شفاف، متکی بر هوش مصنوعی است. تسهیل زندگی مردم در شبکه های زیرساختی حیاتی نظیر آب، برق، حمل و نقل و نظام بانکی به این فناوری وابسته است. لذا، ایجاد یک امنیت فراگیر برای این شبکه ها، به گونه ای که هیچ تهدیدی قادر به ایجاد مخاطره برای آن ها نباشد، یک ضرورت انکارناپذیر است. از سوی دیگر عرصه های ضد امنیت از طریق هوش مصنوعی را باید مدیریت کرد و قدرت بازدارندگی هوشمند را تقویت نمود.